

Ο Μεταναστευτικός Λόγος του Δημήτρη Τζουμάκα

Απόσπασμα από την ομιλία του Γιώργου Μιχελακάκη στην παρουσίαση των βιβλίων του Δ.Τ. στον ΑΤΛΑ στις 23 Φεβρουαρίου 2018.

Ο Δημήτρης Τζουμάκας μοιάζει να μην είναι ο τυπικός συγγραφέας που απαιτεί και υποστηρίζει η παροικιακή μας ζωή.

Στη δική μου παρέμβαση αυτό θα υποστηρίξω. Ότι δηλαδή ο Λόγος του Τζουμάκα σαν συγγραφέας και σαν δημοσιογράφος, δεν είναι ο τυπικός λόγος που παράγεται μέσα στις ελληνόφωνες παροικίες της Αυστραλίας. Ειδικά ως λογοτέχνης ο Δημήτρης Τζουμάκας, διαφέρει παρασάγγας από τον λογοτεχνικό παροικιακό λόγο. Αυτό συμβαίνει διότι όπως θα δείξω: στη λογοτεχνία του, έχουμε μαζί το πολιτικό στοιχείο και το ψυχολογικό σε έναν μίνιμουμ βαθμό συνεργασίας μεταξύ τους.

Μια τέτοια σύνθεση ανόμοιων φαινομενικά στοιχείων, δηλαδή του πολιτικού και του ψυχολογικού, δεν θα συναντήσουμε πουθενά όσο κι' αν ψάξουμε στα εκδοτικά παροικιακά δεδομένα.

Όταν λέω ότι ο λόγος του είναι πολιτικός εννοώ ότι έχει μια ρίζα στον Μαρξισμό. Και όταν λέω ότι είναι και ψυχολογικός, εννοώ ότι έχει και μια ρίζα στον Φροϋδισμό.

Η σύνθεση αυτών των δύο ριζών: της Μαρξιστικής και της Φροϋδικής ωθεί τη λογοτεχνία του Τζουμάκα στο να λάβει έναν ανθρωπολογικό χαρακτήρα στην περισσότερο υψηλή, την πιο ποιοτική μορφή. Τσως αυτά που σας λέω να φαίνονται για κάποιους λίγο ακατανόητα.

Τσως ακόμα και ο ίδιος ο συγγραφέας να διαφωνεί μαζί μου, διότι οι καλλιτέχνες δυσαρεστούνται, και με το δίκιο τους. Διότι οι επικείμενες καλουπώνουν και παραμορφώνουν την πραγματικότητα.

Αλλά θα σπεύσω σύντομα να γίνω σαφής και να διαλύσω τυχόν παρεξήγηση.

Από την εργογραφία του Δημήτρη Τζουμάκα, διαπιστώνουμε, πως, εκτός από τα λογοτεχνικά και τα δημοσιο-

γραφικά του κείμενα, έκανε και δύο μελέτες για τη ζωή και το έργο δύο άλλων λογοτεχνών. Ο Ένας είναι ο Νικόλας Καλαμάρης για τον οποίον μας μίλησε ο Alfred και ο άλλος ο μετανάστης στην Αυστραλία Αλέκος Δούκας. Και οι δύο τους: Ο Δούκας και ο Καλαμάρης γεννήθηκαν στις αρχές του 20ου αιώνα. Ο Δούκας το 1901 και ο Καλαμάρης επτά χρόνια νεώτερος το 1907.

Και οι δύο αυτοί συγγραφείς, μπορούμε να πούμε, πως σημαδεύτηκαν από τον ιδεολογικό μοντερνισμό του 20ου αιώνα. Ο Αλέκος Δούκας ιδεολογικά ασπάστηκε την μαρξιστική θεωρία και ο Καλαμάρης πρόσθεσε στη μαρξιστική θεωρία και τον Φροϋδισμό, την θεωρία που διαπραγματεύεται την ύπαρξη της ασύνειδης ψυχικής ζωής.

Όπως ξέρουμε και οι δύο αυτές κοσμοθεωρίες, η μαρξιστική και η φροϋδική, σαν συμπληρωματικά συστήματα ανάλυσης των κοινωνιών, συνάντησαν τεράστια αντίδραση κατά την επο-

χή που γεννήθηκαν και μετά.

Ο Αλέκος Δούκας ήρθε προς τον μαρξισμό πολύ αργά στη ζωή του, το 1936, αλλά από τότε και μετά η λογοτεχνία του εμποτίστηκε από την αντίληψη της ταξικής φύσης της κοινωνίας.

Όμως το ευάλωτο σημείο του Δούκα, σαν μαρξιστής, ήταν ότι δεν διέθετε μια θεωρία για την αυτοκριτική.

Η θεωρία που έλειπε από τον Δούκα για μια σε βάθος αυτοκριτική ήταν ο Φροϋδισμός, τον οποίος όμως ασπάστηκε ο Νικόλας Καλαμάρης, και ο οποίος ως μαρξιστής και φροϋδιστής ταυτόχρονα διέθετε πλέον εκτός από το όπλο της κριτικής και το όπλο της αυτοκριτικής. Το όπλο δηλαδή που μας λέει ότι ο άνθρωπος μπορεί να κινείται στη ζωή του όχι μόνο από συνειδητές αποφάσεις που παίρνει, αλλά και από ασυνείδητες παρορμήσεις που δεν τις ελέγχει.

Ο Δημήτρης Τζουμάκας αρχικά συγκινείται από τον ανθρωπισμό του Δούκα, την διαφυλετική του συνείδηση.